

V Bruseli 8. júna 2021
(OR. en)

9586/21

CT 78
ENFOPOL 220
COTER 67
JAI 691

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	7. júna 2021
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8633/21
Predmet:	Závery Rady o vplyve pandémie COVID-19 na hrozbu, ktorú predstavuje terorizmus a násilný extrémizmus, vrátane vplyvu na orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu a ich činnosti – závery Rady (7. júna 2021)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o vplyve pandémie COVID-19 na hrozbu, ktorú predstavuje terorizmus a násilný extrémizmus, vrátane vplyvu na orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu a ich činnosti, ktoré na svojom 3 799. zasadnutí 7. júna 2021 schválila Rada (spravodlivosť a vnútorné veci).

ZÁVERY RADY

„Vplyv pandémie COVID-19 na hrozbu, ktorú predstavuje terorizmus a násilný extrémizmus, vrátane vplyvu na orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu a ich činnosti“

Úvod

1. Rada Európskej únie konštatuje, že hrozba terorizmu pre členské štáty je síce i naďalej vysoká, no v dôsledku pandémie COVID-19 sa zatiaľ nezvýšila. Niektoré teroristické činnosti sa však presunuli do online prostredia a v rámci niektorých skupín už možno vnímať zvýšenú mieru radikalizácie.
2. Rada uznáva, že orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu sa museli prispôbiť obmedzeniam spôsobeným pandemiou COVID-19 a čoraz viac sa spoliehať na (bezpečné a účinné) online kapacity.
3. Rada tiež usudzuje, že v strednodobom až dlhodobom horizonte môžu mať sociálno-ekonomické dôsledky pandémie COVID-19 negatívny vplyv, pokiaľ ide o teroristické a násilné extrémistické hrozby, čo v rôznych ideologických spektrách prispeje k nárastu živnej pôdy pre radikalizáciu.
4. Rada je preto odhodlaná zabezpečiť, aby orgány členských štátov v oblasti boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu mali k dispozícii primerané prostriedky a nástroje, ktoré im umožnia neustále a účinne reagovať na vyvíjajúce sa teroristické a extrémistické hrozby.

Súčasná situácia

5. Rada konštatuje, že vplyv pandémie COVID-19 na orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu sa líši. Bezpečnostné spravodajské služby a väčšina orgánov presadzovania práva čelili obmedzeniam, pokiaľ išlo o niektoré ich činnosti, ako sú fyzické stretnutia alebo operačná práca, zatiaľ čo iné príslušné orgány sa s takýmto problémom nestretli.

6. Rada zdôrazňuje, že úloha online rozmeru sa od začiatku pandémie zvýšila nielen preto, že niektoré teroristické a extrémistické hrozby sa čoraz viac presúvajú z fyzického do online prostredia (napr. komunikácia, financovanie, propaganda, radikalizácia, nábor atď.) a že sa vo väčšej miere využívala širšia škála nových technológií a nástrojov (kryptomeny, šifrované aplikácie, decentralizované webové sídla 3.0 atď.), ale aj preto, že orgány boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu musia preniesť svoju každodennú činnosť (viac do online prostredia.
7. Rada berie na vedomie výzvy, ktoré pandémia COVID-19 priniesla v súvislosti s každodennou prácou orgánov boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu, najmä pokiaľ ide o nakladanie s utajovanými skutočnosťami, a uznáva, že je potrebné nájsť správnu rovnováhu medzi zaručením operačnej kapacity a bezpečnosti online činností v oblasti boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu pri súčasnom dodržiavaní pravidiel zaobchádzania s utajovanými skutočnosťami.
8. Rada však poukazuje na to, že hoci sú stretnutia a činnosti za fyzickej účasti pre činnosti v oblasti boja proti terorizmu a násilnému extrémizmu kriticky dôležité, najmä ak ide o „vzťahy založené na dôvere“, možno značnú spoluprácu a vzájomné synergie dosiahnuť i online, čo uvedeným orgánom umožní úsporu času, ako aj finančných a environmentálnych zdrojov, ak to dovoľujú požiadavky na dôvernosť a bezpečnosť siete.
9. Hoci Rada uznáva, že pandémia COVID-19 nevedla k jasnému nárastu teroristických útokov, je pravdepodobné, že v strednodobom až dlhodobom horizonte by sa mohlo ukázať, že pandémia a jej sociálno-ekonomické dôsledky sú vhodnou živnou pôdou pre extrémizmus (v súvislosti s rôznymi ideológiami). V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že krajne ľavicové, krajne pravicové a islamistické extrémistické skupiny už začlenili pandémiu COVID-19 do svojej rétoriky. Ďalšie úvahy sa týkajú neistoty a úzkosti vyvolanej pandémiou, ako aj skutočnosti, že na internete sa trávi viac času, čo môže zvýšiť zraniteľnosť voči násilným extrémistickým prejavom.

10. Rada uznáva, že niektoré násilné okrajové časti hnutí „popieračov koronavírusu“ a skupín, ktoré sa stavajú proti vládnym opatreniam na obmedzenie šírenia ochorenia COVID-19, ktoré priťahujú extrémistov z rôznych ideologických prostredí, môžu v konečnom dôsledku predstavovať bezpečnostné výzvy vzhľadom na ich potenciál páchať násilné činy, a preto v závislosti od ich vývoja, môže byť v záujme ich riešenia potrebné vyvíjať ďalšie úsilie.

Potreba konať

11. Vzhľadom na túto situáciu Rada oceňuje prácu, ktorá sa už odvíjala v členských štátoch v rámci ich vlastných vnútroštátnych rámcov a prostredníctvom ich príslušných orgánov s cieľom neustále aktualizovať chápanie a hodnotenie online rozmeru teroristickej a násilnej extrémistickej hrozby, a vyzýva členské štáty, aby k tomuto chápaniu a hodnoteniu na dobrovoľnom základe prispievali tým, že budú príslušným orgánom EÚ priebežne poskytovať informácie. V tejto súvislosti a v rámci svojich príslušných právomocí by Spravodajské a situačné centrum EÚ (INTCEN) a Europol mali aj naďalej prehlbovať svoje hodnotenie vplyvu pandémie na teroristické operácie, ako aj možné pokusy teroristických organizácií a násilných extrémistických skupín zneužiť súčasnú krízu.
12. Rada VYZÝVA členské štáty, aby urýchlene vykonali ustanovenia nariadenia s cieľom bojovať proti šíreniu teroristického obsahu online¹, a vyzýva Komisiu a jednotku EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu, aby naďalej poskytovali členským štátom podporu v podobe technických a operačných odborných znalostí.
13. Na základe online rozmeru teroristických a násilných extrémistických hrozieb a iných súvisiacich javov, ako je polarizácia spoločnosti, dezinformácie a násilné hnutie „popieračov koronavírusu“, ako aj súčasné technologické možnosti, ako sú možnosti spojené s umelou inteligenciou, Rada ZDÔRAZŇUJE, že ďalším kľúčovým bodom, ktorý si zasluhuje pozornosť, je vplyv algoritmov a ich úloha pri podpore radikalizácie a násilného extrémizmu².

¹ Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 79.

² 12735/20: Úloha algoritmického zosilňovania pri podpore násilného a extrémistického obsahu a jeho šírenia na platformách a v sociálnych médiách (dokument koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu z decembra 2020).

14. Členské štáty a Komisia sa NABÁDAJÚ, aby ďalej vyvíjali úsilie o predchádzanie všetkým druhom nezákonnej extrémistickej a teroristickej propagandy, podnecovania k násiliu a nezákonnému financovaniu nenávistných prejavov a násilného extrémizmu, pričom sa PODČIARKUJE, ako významne môžu do boja proti nezákonnému obsahu a jeho šíreniu prispieť sprostredkovatelia poskytovateľov internetových služieb, a to aj v súvislosti s aktom o digitálnych službách, o ktorom sa v súčasnosti rokuje.
15. Rada tiež poznamenáva, že zvýšená pozornosť by sa mala venovať vznikajúcim hrozbám a bezpečnostným rizikám, ako aj príležitostiam vyplývajúcim z nových technológií. Zdôrazňuje úlohu inovačného centra EÚ ako strediska pre monitorovanie nového technologického vývoja a hnacej sily inovácie, a to aj prostredníctvom vývoja štandardných technických riešení pre členské štáty v oblasti vnútornej bezpečnosti v súlade s mandátmi zúčastnených agentúr.
16. Rada, najmä s prihliadnutím na obmedzenia a prekážky spôsobené pandémiou COVID-19, ako aj na posúdenie, že časť úsilia a synergií by sa mohla odohrávať online – bez ohľadu na bezpečné komunikačné platformy a systémy, ktoré už príslušné orgány používajú na spoluprácu medzi členskými štátmi a v rámci nich, UZNÁVA a ZDÔRAZŇUJE, že je mimoriadne dôležité pokračovať vo vývoji bezpečných systémov pre videokonferencie, ktoré umožňujú rokovať o utajovaných skutočnostiach. Rada tiež UZNÁVA, že je dôležité pokračovať v rozvoji bezpečných kanálov pre písomnú výmenu utajovaných skutočností.
-